

La Fundeni, în regiunea de dealuri ce se ridică de-asupra Teleajenului larg răsfirat, într'un Ținut de livezi de pruni, amestecate cu puține vii, se mai păstrează o biserică de dimensiuni mari, solid construită, cu un larg pronaos și o cupolă atât de bine zidită, încât o îndelungă părăsire n'a putut-o clinti, care păstrează încă semnele sale istorice.

Ușa de intrare, foarte frumos sculptată pe lături, are de-asupra, în litere tăiate dintr'o piatră aleasă, așa încât ar părea făcute de ieri, această inscripție de pe vremea primei ocupații rusești din zilele Ecaterinei a II-a:

„Cu vreaarea Tatălui și cu ajutoriul Fiului și cu îndemnarea Duhului Sfânt ridicatu-s'au această sfântă și dumnezeiască biserică, ce să numește hramul Sfântului ierarhului Necolae, în zilele Împărătesei Ecaterinei Alicsevni a toată Rusiia, cându au venitū Muscali în Țara-Rumânească, de robulū lui Dumnezeu erei Zălsanū protopopul, ajutând-o și de părintele său, erei Ilie, Paraschiva prezū[vitera]. Clopodnița s'au făcutū tot de protopop; leatū 1771.

Ușa de lemn care duce în naos are aceiași însemnare a datei.

Pictura a fost de mai multe ori refăcută; din cea mai veche se vede încă în partea de spre altar a zidului despărțitor dintre pronaos și naos o Adormire a Maicii Domnului, de o linie foarte delicată.

Unică în iconografia noastră e zugrăvirea în altar, lângă părinții Bisericii, a unei figuri femeiești cu vâl încunjurată de raze supt care sânt explicații din Apocalips.

Dintr'o epocă mai veche vine biserică de la Scăioși, adevărată din „mărăciniș“ (Scăienii de lângă Ploiești sânt o colonie a acestui sat mai bătrân), din a cărei primă alcătuire n'au rămas decât lespezile de jos, frumos tăiate, care nu s'ar potrivi pentru o biată injghebare ca cea de astăzi.

Ca proporții și ca stil e remarcabilă clopotnița.

* * *

Cercetarea bisericilor prahovene, mai puțin numeroase și importante decât cele din Dâmbovița vecină, e abia începută. Chiar acolo unde ea s'ar putea face mai ușor sântem abia la pipăiri.

Astfel nu se poate deplânge indelul ce a rezultat din această lipsă de interes pentru cele două biserici de la Târșor, la câțiva kilometri de Ploiești, una din ele fiind pe locul unde a fost o ctitorie a lui Vlad Țepeș însuși, biserică de la care, din fericire, s'a păstrat piatra cu inscripția și fresce așezate azi în Muzeul de artă religioasă din București. Astăzi ambele clădiri sânt în stare de complectă ruină și n'am mai regăsit portretele, care existau acum treizeci de ani, ale familiei lui Antonie-Vodă din Popești.